

oikos

ISSN 1822-5152 (spausdintas)
ISSN 2351-6461 (internetinis)
<https://dx.doi.org/10.7220/2351-6561.23-24>

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS
LIETUVIŲ IŠEIVIJOS INSTITUTAS

o i k o s

LIETUVIŲ MIGRACIJOS IR DIASPOROS STUDIJOS



2017 Nr. 1–2 (23–24)

REDAKCIJOS KOLEGIJA

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS vyriausiasis redaktorius

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Dalia KUIZINIENĖ redaktoriaus pavaduotoja

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Vida MONTVYDAITĖ

(Tautinių mažumų departamentas prie LR Vyriausybės, Lietuva)

Tomas BALKELIS

(Lietuvos istorijos institutas, Lietuva)

Daiva DAPKUTĖ

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Mykolas DRUNGA

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Alfonsas EIDINTAS

(Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuva)

Violeta KELERTIENĖ

(Vašingtono universitetas, Sietlas, JAV)

Kaja KUMER-HAUKANÕMM

(Tartu universitetas, Estija)

Vèjas Gabriel LIULEVIČIUS

(Tenesio universitetas, JAV)

Saulius PIVORAS

(Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva)

Juozas SKIRIUS

(Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuva)

Giedrius SUBAČIUS

(Ilinojaus universitetas, Čikaga, JAV)

Romas VAŠTOKAS

(Trento universitetas, Kanada)

TURINYS

CONTENTS

ŠIUOLAIKINIAI MIGRACIJOS PROCESAI TRENDS OF CONTEMPORARY MIGRATION

Karolis ŽIBAS, Vija PLATAČIŪTĖ	Migrantų ir pabėgėlių integracijos politikos bei procesų vertinimas 9 Evaluating the policy and processes of the integration of migrants and refugees 24
-----------------------------------	---

DIASPOROS ISTORIJA IR KULTŪRA HISTORY AND CULTURE OF DIASPORA

Sandra GRIGARAVIČIŪTĖ	Lietuvių ir Lietuvos piliečių atstovavimas Sibire 1918–1920 metais 25 Representation of Lithuanians and Lithuanian citizens in Siberia, 1918–1920 61
Arida RIAUBIENĖ	Požiūris į emigraciją XIX a. pabaigos–XX a. pradžios Rytų Prūsijoje leistuose periodiniuose leidiniuose. 65 Attitude towards emigration in periodicals published in East Prussia from the second half of the 19th century to the beginning of the 20th century. 82
Ingrida JAKUBAVIČIENĖ	Sofijos Smetonienės visuomeninė veikla emigracijoje JAV (1941–1968 m.) 83 The activities of Sofija Smetonienė in emigration to the U.S. from 1941 to 1968. 99
Kęstutis RAŠKAUSKAS	Londono lietuvių katalikų bendruomenė ir marijonai 1940–1990 m. 101 The Lithuanian Catholic community of London and the Marian Fathers from 1940 to 1990. 123

Žydronė KOLEVINSKIENĖ	„Taip man, sese, padėk...“: pirmosios lietuvių moterų draugijos Jungtinėse Amerikos Valstijose 125 „So help me sister...“: the first Lithuanian women societies in the US 134
Ilona STRUMICKIENĖ	Moterys Lietuvių fronto bičiulių organizacijoje 137 Women in the Friends of the Lithuanian Front organization 147
Danutė PETRAUSKAITĖ	Amžininkai apie Liliją Žilvitytę-Vanagaitienę: „Ji išgyveno prasmingą lietuvišką gyvenimą“ 149 What they say about Lillian Vanagaitis: “She lived a meaningful Lithuanian life” 160
Asta PETRAITYTĖ –BRIEDIENĖ	Diplomato žmonos portretas 161 The portrait of a diplomat’s wife 173
Marija BRAŽIENĖ	Trauminė atmintis ir jos įveika memuaruose: lietuvių pasitraukimas į Vokietiją Antrojo pasaulinio karo metais 175 Traumatic memories and how they are dealt with in recollections about the Lithuanians’ exodus to Germany during World War II 191
Ramūnas ČIČELIS	Tomo Venclvos (savi)refleksija esė rinktinėje „Vilties formos“ 193 The (self)reflections of Tomas Venclova in his essay collection Forms of Hope 200
Justė POVILAITIENĖ	Migrantų tapatybių ir kasdienio gyvenimo konstravimas šiuolaikiniame lietuvių ir britų moterų romane 201 How contemporary novels by Lithuanian and British women construct the identities and the daily lives of migrants 219
Natalja KAPOČĖ	Kasdienybės pasaulio konstravimo ypatumai menininkės migrantės autobiografiniuose tekstuose: Olgos Dubeneckienės-Kalpokiienės laišakai Barborai Didžiokienei 221 How a migrant artist constructs the everyday world in her autobiographical texts: the correspondence of Olga Dubeneckienė-Kalpokiene and Barbora Didžiokiene 227

IŠ ARCHYVŲ
FROM ARCHIVES

Daiva DAPKUTĖ	Amerikos lietuvių krepšininkų kelionę į okupuotą Lietuvą prisimenant 229 Remembering the Lithuanian-American basketballers' trip to Soviet-occupied Lithuania
---------------	--

RECENZIJOS
BOOK REVIEW

Daiva DAPKUTĖ	Lietuvos ir lietuvių diasporos santykiai 1926-1940 m. 239 Relations between Lithuania and the Lithuanian diaspora from 1926 to 1940
---------------	---

Dalia KUIZINIENĖ	Asmeninės ir istorinės patirties liudijimai Marijos Gimbutienės dienoraščiuose. 245 The diaries of Marija Gimbutas: witnesses of personal and historical experience
------------------	--

KRONIKA EVENTS	249
-------------------	-----

APIE AUTORIUS ABOUT THE AUTHORS	289
------------------------------------	-----

REIKALAVIMAI STRAIPSNIAMIS SUBMISSION GUIDELINES	291 293
---	------------

Apie autorius



Marija BRAŽIENĖ
Humanitarių mokslų magistrė,
Prezidento Valdo Adamkaus
bibliotekos-muziejaus darbuotoja
El. paštas marija.braziene@vdu.lt

Ramūnas ČIČELIS
Humanitarinių mokslų daktaras,
Vytauto Didžiojo universiteto
Menų fakulteto lektorius
El. paštas ramunas_cicelis@yahoo.com

Daiva DAPKUTĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Vytauto Didžiojo universiteto
Lietuvių išėivijos instituto mokslo
darbuotoja
El. paštas daiva.dapkute@vdu.lt

Sandra GRIGARAVIČIŪTĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Lietuvos edukologijos universiteto
Pasaulio istorijos katedros profesorė
El. paštas sandra.grigaraviciute@leu.lt

Ingrida JAKUBAVIČIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Istorinės Lietuvos Respublikos
Prezidentūros Kaune kultūros renginių
ir projektų koordinatorė-kuratorė
El. paštas ingrida.jakubaviciene@gmail.com

Giedrius JANAUŠKAS
Humanitarinių mokslų daktaras,
Vytauto Didžiojo universiteto
Lietuvių išėivijos instituto mokslo
darbuotojas
El. paštas giedrius.janauskas@vdu.lt

Natalja KAPOČĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Vilniaus dailės akademijos mokslo
darbuotoja
El. paštas natalja.kapoce@gmail.com

Žydronė KOLEVINSKIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Lietuvos edukologijos universiteto
Lietuvių ir lyginamosios literatūros
katedros docentė
El. paštas zydrone.kolevinskiene@leu.lt

Dalia KUIZINIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Vytauto Didžiojo universiteto
Lituanistikos katedros profesorė,
Lietuvių išėivijos instituto vyresnioji
mokslo darbuotoja
El. paštas dalia.kuiziniene@vdu.lt

Asta PETRAITYTĖ-BRIEDIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Vytauto Didžiojo universiteto
Lietuvių išėivijos instituto mokslo darbuotoja,
S. ir S. Lozoraičių muziejaus vedėja
El. paštas asta.petraityte-briediene@vdu.lt

Danutė PETRAUSKAITĖ
Socialinių mokslų daktarė,
Klaipėdos universiteto
Muzikos teorijos ir pedagogikos katedros
profesorė,
Muzikologijos instituto vyriausioji mokslo
darbuotoja
El. paštas danute15petrauskaite@gmail.com

Vija PLATAČIŪTĖ
Vytauto Didžiojo universiteto
Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto
doktorantė
Development Group projektų vadovė ir tyrėja
El. paštas vija@diversitygroup.lt

Justė POVILAITIENĖ
Humanitarinių mokslų magistrė,
Šiaulių universiteto literatūrologijos
doktorantė
El. paštas juste.povilaitene@gmail.com

Kęstutis RAŠKAUSKAS
Humanitarinių mokslų daktaras,
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo
bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų
departamento Lituanistikos skyriaus
vyriausiasis metodininkas-tyrėjas
El. paštas k.raskauskas@gmail.com

Arida RIAUBIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo
bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų
departamento Lituanistikos skyriaus
vyriausioji metodininkė-tyrėja
El. paštas arida.riaubiene@lnb.lt

Ilona STRUMICKIENĖ
Humanitarinių mokslų daktarė,
Vytauto Didžiojo universiteto
Lietuvių išėivijos instituto mokslo
darbuotoja
El. paštas ilona.strumickiene@vdu.lt

Karolis ŽIBAS
Socialinių mokslų daktaras,
Lietuvos socialinių tyrimo centro
Etninių tyrimų instituto vyresnysis mokslo
darbuotojas
El. paštas karolis@ces.lt

Reikalavimai straipsniams



Akademinis žurnalas *Oikos* (graikų k. – namai) skirtas šiuolaikinės migracijos, Lietuvos migracijos politikos, diasporos istorijos ir kultūros problemoms aptarti. Leidinyje spausdinami originalūs moksliniai ir apžvalginiai straipsniai, recenzijos, archyvinių dokumentų publikacijos.

Straipsniai skelbiami lietuvių ir anglų kalbomis.

Straipsnių apimtis – iki 1 autorinio lanko (40 000 spaudos ženklų), recenzijų – iki 0,25 autorinio lanko (10 000 spaudos ženklų). Dėl didesnės apimties publikacijų reikia iš anksto susitarti su redakcija. Tekstai redakcijai pateikiami A4 formato lapuose, *Times New Roman* 12 pt šriftu, 1,5 eilutės intervalu.

Žurnalui *Oikos* teikiami straipsniai yra vertinami dviejų recenzentų, paskirtų redaktorių kolegijos.

Leidinyje skelbiami tik anksčiau neskelbti straipsniai. Jie turi atitikti akademiniam straipsniams keliamus reikalavimus. Juose turi būti suformuotas mokslinių tyrimų tikslas, pristatyta analizuojamos problemos tyrimų būklė, pateiktos tyrimo išvados, nurodyti šaltiniai ir literatūra. Prie lietuviškai skelbiamo mokslinio teksto turi būti pridėta santrauka anglų ir lietuvių kalbomis

(600–1000 spaudos ženklų). Prie nelietuviškai skelbiamo straipsnio būtina santrauka lietuvių kalba.

Pastabos ir nuorodos pateikiamos straipsnio pabaigoje, jų numeracija ištisinė (nuorodos ir pastabos daromos *insert / endnote*). Nuorodos straipsnio pabaigoje pateikiamos pagal tokią schemą:

- **Nurodant knygą:** autoriaus pavardė, vardas, leidinio pavadinimas, leidimo vieta, leidykla, leidimo metai ir puslapis, iš kurio cituojama. Prireikus nurodomas leidinio tomas.
- **Nurodant straipsnį iš knygos:** autoriaus pavardė, vardas, straipsnio pavadinimas, knygos pavadinimas, leidimo metai, leidykla, puslapis, iš kurio cituojama.
- **Nurodant straipsnį iš periodinio leidinio:** autoriaus pavardė, vardas, straipsnio pavadinimas, periodinio leidinio pavadinimas, leidimo metai, numeris, puslapis, iš kurio cituojama.

Citatos išskiriamos dvigubomis kabutėmis nekeičiant šrifto ir neišskiriant tekste kitaip.

Lietuviškame tekste nelietuviški asmenvardžiai rašomi originalo forma. Pirmą

kartą tekste pateikiamas visas vardas, pavardė, toliau galima rašyti tik to paties asmens pavardę. Dažniausiai vartojami vietovardžiai, apie kuriuos žinių galima rasti prieinamose enciklopedijose, lietuvių kalba rašomi tradiciškai, pagal tarimą. Reti ir negirdėti pavadinimai, neturintys transliteracijos, rašomi originalo rašyba.

Bendradarbiai ir autoriai, siūsdami savo straipsnį, turi nurodyti savo vardą, pavardę, atstovaujamą instituciją, mokslo laipsnį, el. pašto adresą, telefoną.

Oikos redaktorių kolegijai pateikiamas kompiuteriu surinktas tekstas ir išspausdintas vienas straipsnio egzempliorius.

Straipsnius ir recenzijas prašome siūsti į Lietuvos išėivijos institutą (S. Daukanto g. 25, LT-44249 Kaunas, el. paštas lii@vdu.lt, informacija tel. 8 37 327 839) arba redaktoriaus pavaduotojai Daliai Kuizinienei el. paštu dalia.kuiziniene@vdu.lt

Žurnalas recenzuojamas ir skelbiamas tarptautinėse *EBSCO Publishing* duomenų bazėse <http://www.ebscohost.com/>

Submission Guidelines



Oikos (from the Greek word meaning *home*) is a scholarly journal devoted to discussing contemporary migration, Lithuanian migration policy, and problems of diaspora history and culture. The journal publishes original scholarly research and review articles, critical notices, and archival documents.

Texts are published in Lithuanian or English. Articles should not exceed 40,000 characters (with spaces) in length; critical notices should not exceed 10,000 characters in length. Texts should be submitted on A4-size paper and set in *Times New Roman* type with 1.5 line spacing.

Texts to be published in *Oikos* are evaluated by two reviewers assigned by the editorial board. The journal publishes just those texts that have not been published previously. They must meet the usual requirements set for scholarly texts, including a statement of the research purpose; an indication of the overall state of research with respect to the problem under analysis; a statement of the conclusions reached; and a disclosure of the sources and of the literature used. If the scholarly text is submitted in Lithuanian, it must be accompanied by summaries (from 600 to 1000 characters) in English and Lithuanian.

If the text is in English, it must be accompanied by a summary in Lithuanian.

Footnotes consecutively numbered must be placed at the end of the text as follows.

In case of a book, the order is: author's last and first names; book title (and volume, if necessary); location of publication; publisher; year of publication; and page number(s) quoted from.

In case of an article from a book, the order is: author's last and first names; title of article; title of book; year of publication; publisher; and page number(s) quoted from.

In case of a journal article, the order is: author's last and first names; title of article; title of journal; year of publication; issue number; and page number(s) quoted from.

Quotations are to be enclosed in double quotes and written out in the same type and with no other distinctive markings.

In a Lithuanian-language text, non-Lithuanian personal names are to be written in their original form. Their first occurrence requires using the full first and last names; subsequent occurrences may be limited to just the last name (of the same person). The most frequently used place-names (information about which may be found in ordinary

encyclopedias) are to be written in Lithuanian as traditionally pronounced; rarely used or little known names having no transliterations are to be written in their original orthography.

When submitting their articles to be considered for publication, contributors and authors must indicate their first and last names, institution, academic degree, e-mail address, and telephone number.

Articles should be submitted in electronic form together with one printed copy to the Lithuanian Emigration Institute (S. Daukanto g. 25, LT-44249 Kaunas; lii@vdu.lt. 8 37 327 839) or to the Assistant Editor Dalia Kuiziniene at dalia.kuiziniene@vdu.lt

Oikos is peer-reviewed and included in EBSCO databases at <http://www.ebscohost.com/>

Oikos : lietuvių migracijos ir diasporos studijos / Vytauto Didžiojo universitetas. Lietuvių išeivijos institutas ; redakcinė kolegija: Egidijus Aleksandravičius ... [et al.]. – Nr. 1 (2006) - . – Vilnius : Versus aureus, 2006- 2016. – Kaunas : Vytauto Didžiojo universitetas, 2017 - . Pusmetinis. – ISSN 1822-5152 (spausdintas). – ISSN 2351-6461 (internetinis).

Nr. 1–2 (23–24) 2017 . – 296 p. – Bibliografija straipsnių pabaigoje.

OIKOS 2017 Nr. 1–2 (23–24)
LIETUVIŲ MIGRACIJOS IR DIASPOROS STUDIJOS

ISSN 1822-5152 (spausdintas)

ISSN 2351-6461 (internetinis)

<https://dx.doi.org/10.7220/2351-6561.23-24>

Redaktorė *Rita Malikėnienė*

Serijos dailininkė *Kornelija Buožytė*

Maketuotoja *Almina Zajauskienė*

2017 09 25. Tiražas 100 egz. Užsakymo Nr. K17-074

Išleido:

Vytauto Didžiojo universitetas

K. Donelaičio g. 58, LT-44248 Kaunas

www.vdu.lt | leidyba@bibl.vdu.lt

Spausdino:

UAB „Vitae Litera“

Savanorių pr. 137, LT-44146, Kaunas

www.tuka.lt | info@tuka.lt